

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm

Vår referens

Dnr

2023-06-13

Catharina Bildt Grape

Ju2023/00106

Remissyttrande gällande promemorian ”Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare”

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för företagare och företräder i huvudsak små och medelstora företag inom privat sektor med 60 000 medlemmar. Alla branscher finns representerade och medelantalet anställda per företag är 4–5 personer. Företagarna har fått möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande. Nedan följer våra synpunkter.

Kort om promemorians förslag

I promemorian föreslås att en god försörjning enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ska innebära att en arbetskraftsinvandrare får en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige. Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2023.

Innebörden av det nuvarande försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare har i förarbetena preciserats till en lägsta gräns motsvarande nivån för när en person har rätt till försörjningsstöd. Enligt Migrationsverket motsvarar det en lön om lägst 13 000 kronor per månad. Enligt den lagändring som beslutades av riksdagen den 30 november 2022 ska det krävas att en arbetskraftsinvandrare genom sin anställning ska uppnå en god försörjning för att han eller hon ska kunna beviljas uppehållstillstånd, vilket innebär en höjning av försörjningskravet jämfört med dagens nivå. I promemorian framgår att regeringens förslag är att 80 procent av medianlönen anses vara en god försörjning. Baserat på nuvarande medianlön, som uppgår till 33 200 kr, innebär detta en lönenivå om 26 560 kr.

Sammanfattning Företagarnas synpunkter

- Frågan om arbetskraftsinvandring är viktig för Företagarnas medlemmar. Små och medelstora företag i Sverige uppger år efter år att deras största hinder för att växa är brist på rätt kompetens. Möjligheten att hitta rätt kompetens i andra länder utanför EU är därför av stor vikt. Företagarna vill också särskilt notera att

medelantalet anställda hos medlemsföretagen är 4–5 personer per företag. Det innebär att varje person har en nyckelroll och det är avgörande att hitta rätt kompetens för att företaget ska fungera.

- Företagarna understryker att det är företagets behov av kompetens som måste avgöra vem som ska beviljas tillstånd som arbetskraftsinvandrare. Vad som avses med högkvalificerad arbetskraft kan inte enbart definieras av lönenivå. Inom många yrken finns behov av högkvalificerad och specialiserad yrkeskompetens, t. ex. inom vissa hantverksyrken, där lönenivån inte når upp till regeringens förslag.
- Företagarna anser att regeringens förslag om att försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare ska uppgå till 80 procent av medianlönen är för högt. Företagarna har i tidigare remissvar presenterat ett förslag om att en rimlig nivå för försörjningskrav för arbetskraftsinvandring bör vara 70 procent av medianlönen. Det innebär en lönenivå på ca 23 000 kr vilket är i linje med kollektivavtalsenliga löner inom hotell- och restaurangbranschen.
- Företagarna anser inte att ett höjt försörjningskrav är ett effektivt sätt att komma åt missbruk inom systemet för arbetskraftsinvandring. För att stävja missbruk krävs en rad andra åtgärder som att förbättra informationsutbyte mellan myndigheter, öka kontrollerna och förbättra myndighetssamverkan.
- Företagarna anser att regeringens förslag är forcerat givet pågående utredning som kommer att presentera ett nytt förslag på försörjningskrav redan den 31 januari 2024. Det riskerar skapa förvirring och otydlighet både för företag, arbetsgivare och handläggande myndighet. Sverige kan också framstå som mindre attraktivt att komma till om det råder oklarhet vilken nivå för försörjningskrav som gäller.
- Företagarna anser även att regeringens resonemang om att använda befintlig arbetskraft till yrken som med nya regler inte kommer möjliggöra arbetskraftsinvandring är förenklat. Att strama åt tillgången till utländsk kompetens för vissa branscher innan det finns en fungerande kompetensförsörjning för svenska företag är mycket olyckligt.

Specifika synpunkter

Nivå för försörjningskrav

Som framgår ovan har Företagarna tidigare presenterat ett förslag om att en rimlig nivå för försörjningskrav för arbetskraftsinvandring bör vara 70 procent av medianlönen. Det innebär en lönenivå på ca 23 000 kr vilket är i linje med kollektivavtalsenliga löner inom hotell- och restaurangbranschen.

Grunden för Företagarnas förslag baseras på att nuvarande nivå för försörjningskrav om 13 000 kr är för låg för att anses motsvara god försörjningsnivå. Samtidigt bör poängteras att de allra flesta arbetskraftsinvandrare når självförsörjningsgrad redan idag. Att fastställa en nivå som motsvarar god försörjning låter sig dock inte göras med enkelhet då Sverige av tradition inte har minimilöner.

Genom att utgå från en lönenivå som motsvarar kollektivavtalsenlig lön som ligger i det lägre spannet i en bransch som använder arbetskraftsinvandring, hotell- och restaurang, undviks godtycke kring vilka jobb eller inom vilka branscher arbetskraftsinvandring ska

tillåtas. Fyra av fem nya jobb skapas i små och medelstora företag. Om dessa företag ska kunna växa och fortsätta skapa nya jobb måste företaget få bestämma vilken arbetskraft och vilken kompetens de behöver. Regeringen ger i promemorian uttryck för vilka jobb som inte bör vara föremål för arbetskraftsinvandring. Företagarna vill särskilt markera mot detta och understryka vikten av att företagen måste ha rätt att välja vilken kompetens de ska anställa, allt annat är orimligt.

Givet den nivå som föreslås i promemorian vill Företagarna även påpeka följande:

- Genom att fastslå att 80 procent av medianlönen, dvs. 26 560 kr, motsvarar god försörjningsnivå säger regeringen att den som har en lön under denna nivå inte har god försörjningsnivå. Det är problematiskt.
- Att lönenivån fastslås i lag för viss arbetskraft medför en rad svårigheter för företaget och arbetsgivaren. En risk är att arbetsgivaren tvingas till olika lönenivåer för arbetstagare.

Sammanfattningsvis anser Företagarna att förslaget om 70 procent av medianlönen är en rimlig nivå. Det möjliggör också fortsatt för de allra flesta företag möjlighet att hitta kompetens utanför EU.

Höjt försörjningskrav stävjar inte missbruk

Företagarna anser inte att ett höjt försörjningskrav är ett effektivt sätt att komma åt missbruk inom systemet för arbetskraftsinvandring. I slutbetänkandet "Ett förbättrat system för att motverka arbetskraftsexploatering" (SOU 2021:88), finns en rad förslag, såsom att kriminalisera handel av arbetstillstånd, förbättra informationsutbyte mellan myndigheter, öka kontrollerna och förbättra myndighetssamverkan. Regeringen bör gå vidare med dessa förslag för att motverka missbruk av systemet med arbetskraftsinvandring.

Ändrade lönenivåer och regler skapar otydlighet

Regeringens förslag om ett försörjningskrav på 80 procent av medianlönen, utan branschundantag, träder i kraft den 1 oktober 2023. I slutet av januari 2024, dvs. endast 4 månader efter lagens ikraftträdande, presenteras förslag från den utredning som har i uppdrag att föreslå nivå för försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare. I utredningsdirektiven framgår att försörjningskravet ska vara i nivå med medianlönen, dvs. 33 200 kr. Utredaren ska även föreslå vilka branscher som ska kunna beviljas undantag från försörjningskravet.

Detta innebär att regler införs som knappt hinner etableras innan det är dags att ändra både lönenivå och regelverk. Oklara regler och otydlighet är negativt för företagen och även för Sveriges attraktionskraft. Företagarna anser att regeringen borde invänta utredningens förslag och presentera ett genomtänkt förslag både vad gäller nivå för försörjningskrav och eventuella undantag.

Kommentar om att använda befintlig arbetskraft

Företagarna noterar att regeringen genom förslaget uttrycker att yrken som har en lönenivå som understiger 80 procent av medianlönen, så som städare, hemtjänstpersonal, restaurangbiträde etc., bör tillsättas av den arbetskraft som finns i landet. Företagarna menar att detta är ett förenklat resonemang som fungerar i teorin men inte i praktiken. Om den arbetskraft som idag står utanför arbetsmarknaden ska kunna komma i arbete krävs fungerande yrkesutbildningar, gärna i kombination med yrkesinriktade språkutbildningar. Det är inte rimligt att de företag som står för Sveriges jobbtillväxt ska stå med risken att betala för många års misslyckad integrations- och

arbetsmarknadspolitik. Att sträva åt tillgången till utländsk kompetens innan det finns en fungerande kompetensförsörjning för svenska företag är mycket olyckligt.

Catharina Bildt Grape

Expert migration och arbetsmarknadsfrågor

Företagarna

Pernilla Norlin

Samhällspolitisk chef

Företagarna